

DET KØNSOPDELTE ARBEJDSMARKED

– Hvordan ser det ud i dag og fremover?

Helle Holt, september 2015

Disposition

1. Kønsopdeling i uddannelser
2. Kønsarbejdsdeling på arbejdsmarkedet
3. Beskrivelse af den offentlige sektor
4. Kvinders helbred og tilbagetrækning
5. Kønsarbejdsdeling i familierne
6. Konklusion og refleksioner herunder lidt om fremtiden

1. Det kønsopdelte uddannelsessystem

Der er en vertikal kønsopdeling i uddannelsessystemet:

- Der er lige mange kvinder og mænd der tager en lang videregående uddannelse
- Mænd er overrepræsenteret i erhvervsuddannelserne og kvinder på de mellemlange videregående uddannelser
- Mænd er overrepræsenteret i gruppen uden uddannelse

En horisontal kønsopdeling i valg af områder :

- Kvinder er inden for områderne sundhed, social, undervisning samt handel og kontor
- Mænd er inden for områderne jern og metal, bygge og anlæg samt IT og teknik

De kvindedominerede områder er volumenmæssigt større end de mandedominerede, der er meget specialiserede

Udviklingen går i retning af en polarisering og en silosering

2. Det kønsopdelte arbejdsmarked

Kønsarbejdsdeling: betyder at der eksisterer en arbejdsdeling der følger de to køn

Den horisontale: at kvinder og mænd er placeret i forskellige sektorer og brancher samt i forskellige job på arbejdspladsen

Den vertikale: at kvinder er i bunden og mænd er i toppen af jobhierarkiet.

Sammenhæng mellem uddannelsesvalg og arbejdsmarkedsplacering

Kvinderne finder vi i den offentlige sektor inden for social, sundhed, undervisning og kontor

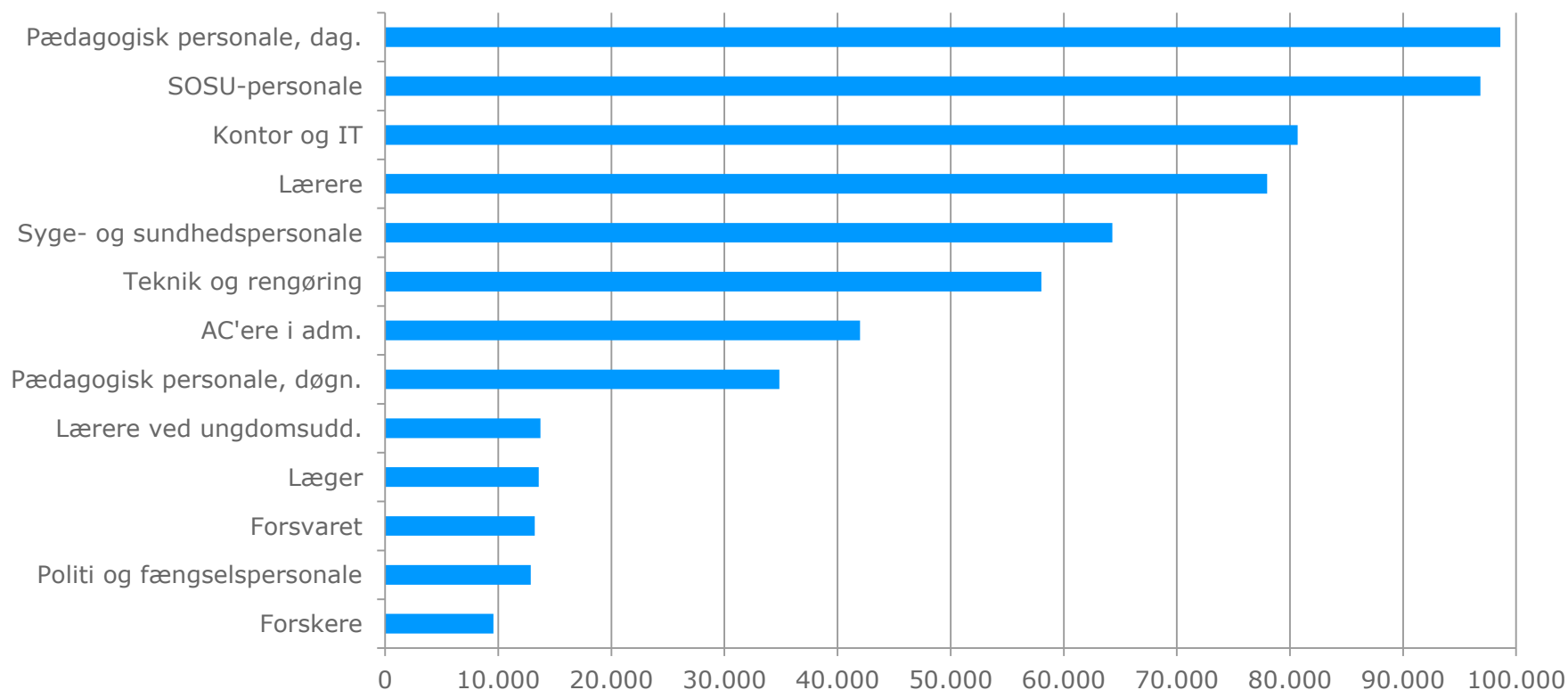
Mændene finder vi i den private sektor inden for håndværk, teknik og transport

Mænd har større sandsynlighed for et ende øverst i et jobhierarki uanset fag og branche

3. BESKRIVELSE AF DEN OFFENTLIGE SEKTOR

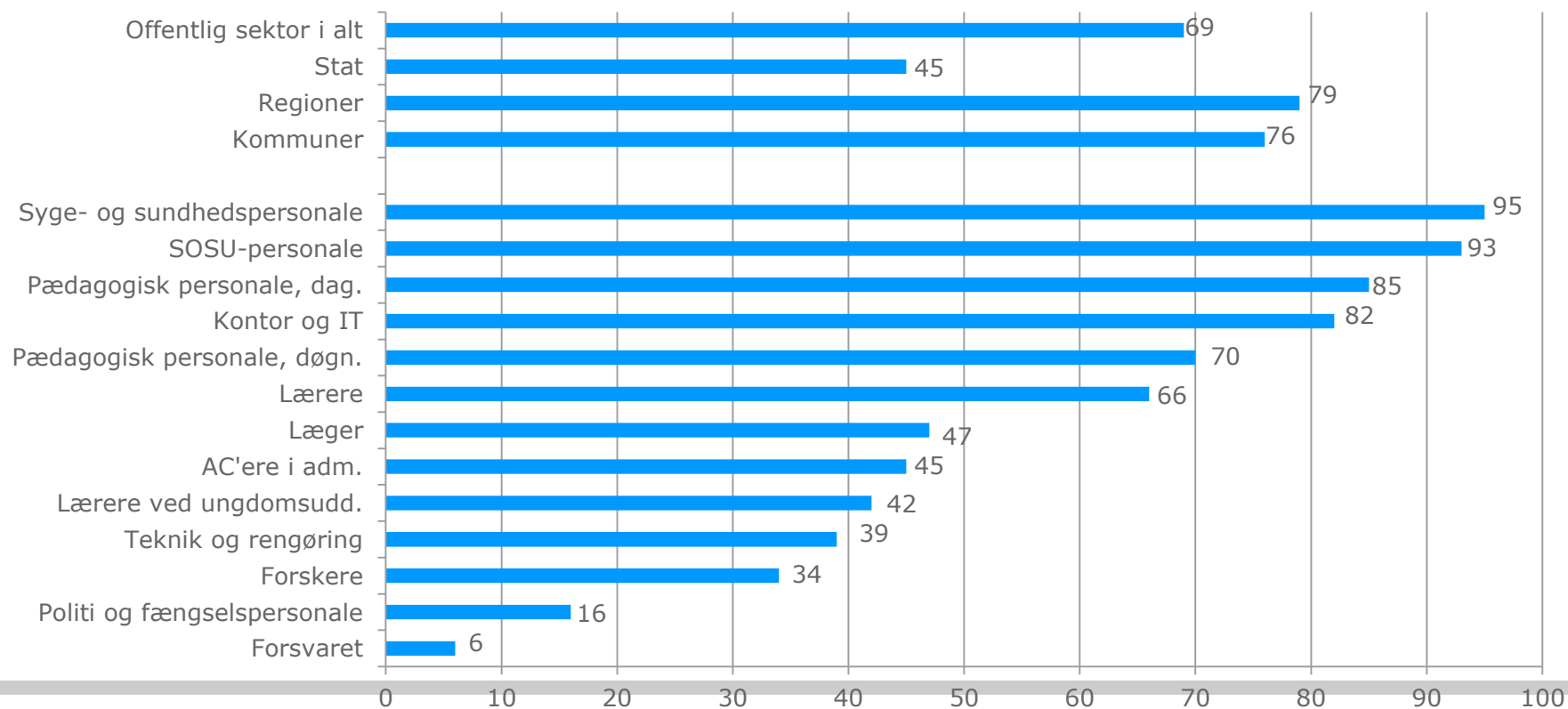
ANTAL ANSATTE, 13 JOBOMRÅDER

Antal ansatte, 13 jobområder

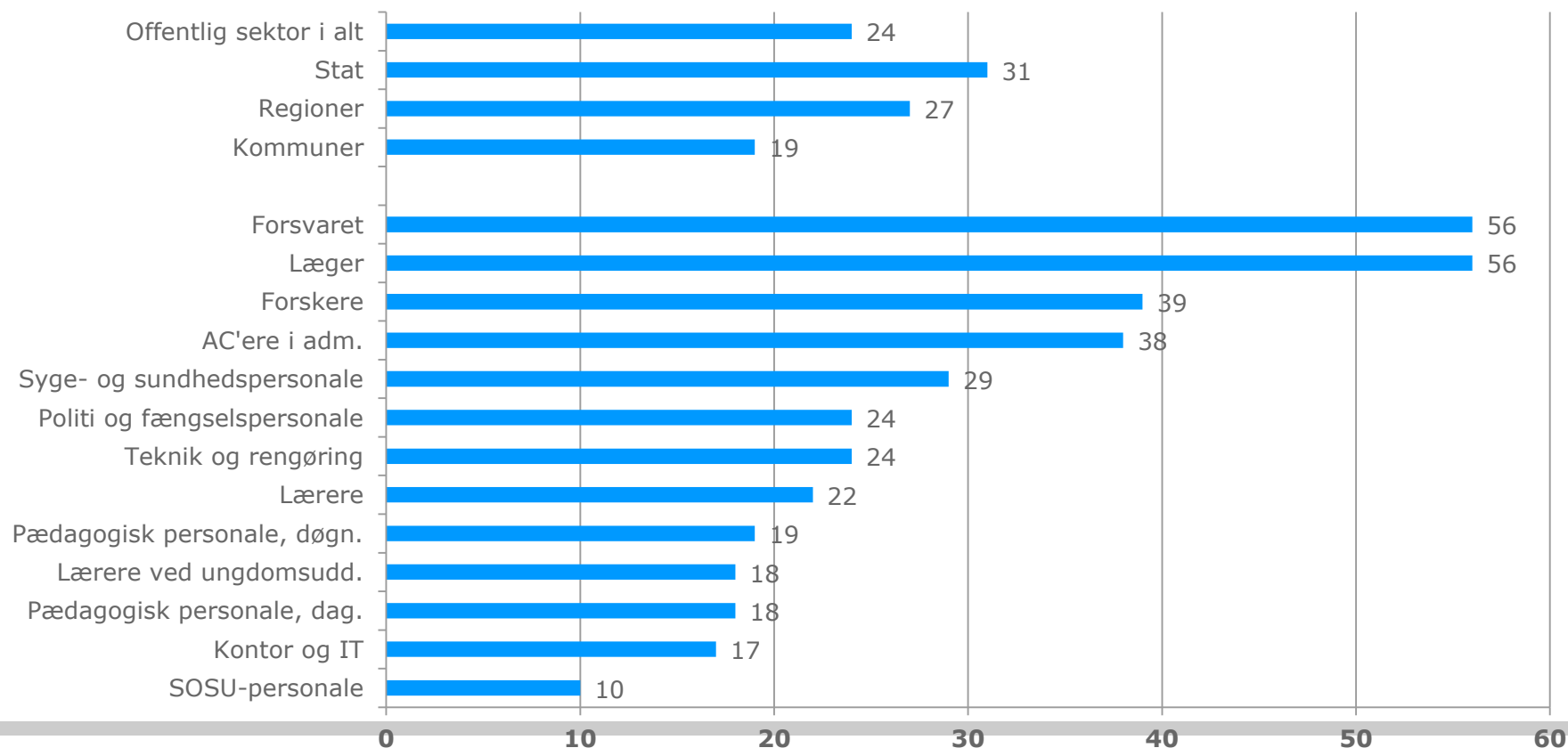
KØNSFORDELING, SEKTORER, JOBOMRÅDER

Kvinder i pct. af alle ansatte

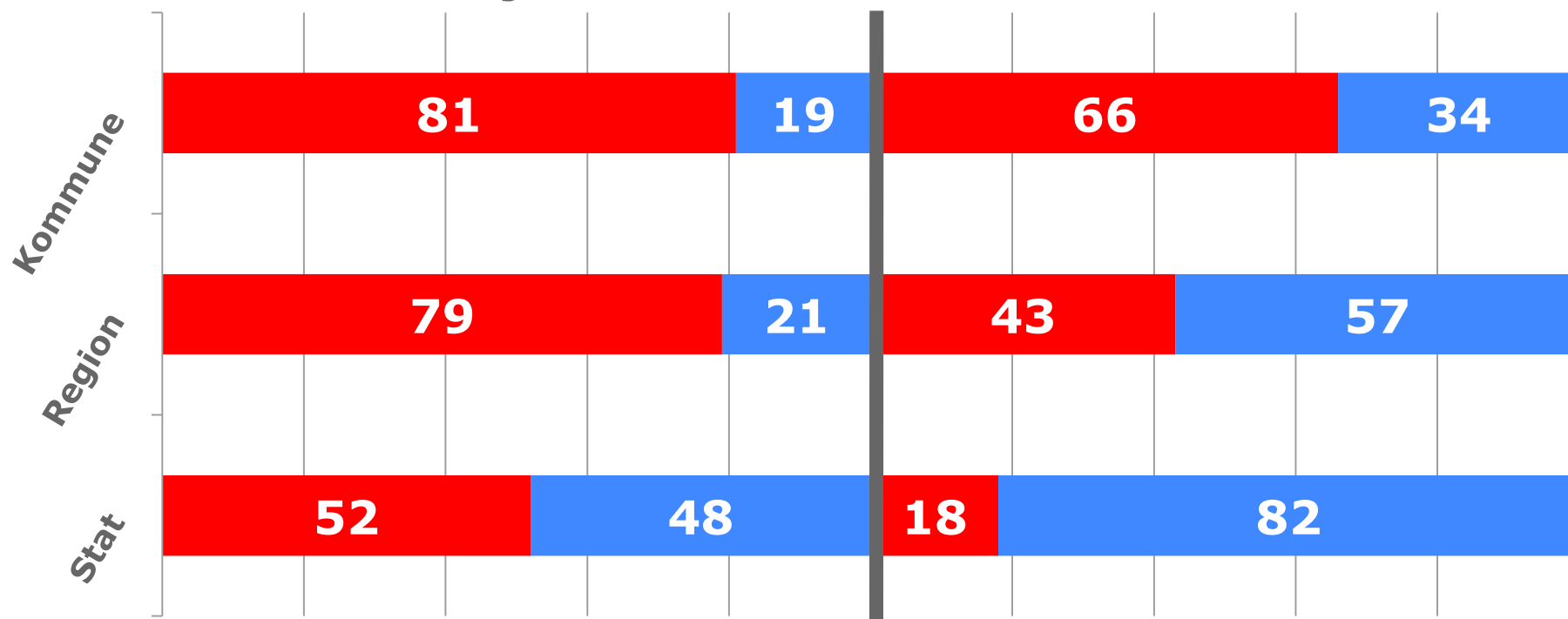
ANDEL MED LEDELSESANSVAR

Har ledelsesansvar, pct.

KØNSFORDELING BLANDT BASISMEDARBEJDERE OG LEDERE

Basismedarbejdere **Ledere med overordnet ansv.**

Opsummering på den offentlige sektor:

Den offentlige sektor er antalsmæssigt kvindedomineret

Pædagoger, Social og sundhedspersonale samt kontor og IT udgør de store områder

Disse områder er samtidig store kvindeområder. De mandedominerede områder er små (politi og forsvar)

Til gengæld er de mandedominerede områder rige på lederstillinger – over 50 % lederstillinger indenfor forsvar og lægefaget

Men selv på de kvindedominerede områder er mænd i højere grad ledere end mænd

4. Kvinders helbred og tilbagetrækning

- Kvinder udgør majoriteten af personer ansat i fleksjob
- Kvinder udgør majoriteten som modtagere af forskellige ydelser som fx sygedagpenge, ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse
- Kvinder rapporterer særligt psykiske lidelser som depression og stress – men nedslides dog også fysisk
- Kvinder trækker sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet end mænd fx førtidspension og efterløn

5. Kønsarbejdsdeling i familierne

- Kvinden har stadig hovedansvaret for den praktiske og følelsesmæssige omsorg
- Manden har stadig hovedansvaret for forsørgelsen
- Denne kønsarbejdsdeling kan aflæses på arbejdsmarkedet fx i kvinders nedsatte arbejdstid og mænds manglende barsel
- Denne kønsarbejdsdeling kan aflæses på arbejdspladserne som de forskellige forventninger vi har til de to køn
- Kønsarbejdsdelingen i familien og på arbejdsmarkedet → familievenlig = kvindevenlig? Familievenlig offentlig sektor, med lav løn og ringe karrieremuligheder

6. Konklusioner og refleksioner

- Uddannelsessystemet er kønsopdelt
- Arbejdsmarkedet er kønsopdelt
- Kønsarbejdsdeling i familien har stadig betydning for kvinders og mænd udbud af arbejdskraft
- De 3 arbejdsdelinger spejler hinanden og fastholder hinanden

Hvorfor er dette et problem?

- To arbejdsmarkeder med forskellige arbejdsvilkår og forskelligt arbejdsmiljø
- Flaskehalse – et ufleksibelt arbejdsmarked (Finanskrisen)
- Smalt rekrutteringsgrundlag
- Skæv fordeling af ledighed
- Skæv fordeling af arbejdstid
- Skæv fordeling af familieevenligheden
- Skæv fordeling af helbred
- Lønforskelle mellem kvinder og mænd
- Manglende udnyttelse af begge køns ressourcer og erfaringer

Refleksioner – noget går den rigtige vej

- Unge kvinder er i dag lige så veluddannede som unge mænd
- Kvinder er i vækstområderne
- Kvinder stiger i jobhierarkierne på grund af deres lange uddannelser.
- Mænd tager stigende del i familielivet
- Kvinder og mænd i kønsutraditionelle fag baner vejen, men det tager tid

Fremtiden

Norsk antologi peger på følgende udviklingstræk:

- Demografisk udvikling
- Udviklingen af den offentlige sektor
- Kønsarbejdsdelingens legitimitet
- Globaliseringen – indvandring og udflytning
- Mænds øgede deltagelse i familielivet